

Renovables sí, però no així

El projecte d'implantació d'una central fotovoltaica a Batea suposa un bon exemple per debatre sobre el seu impacte ambiental i social, així com el model de transició energètica

Un dels principals riscos és sempre el mateix: que els grans beneficiats no siguin els habitants de la zona afectada, sinó els promotors i els inversors

Hi ha un gran debat social, econòmic i ambiental relacionat amb la implantació massiva d'energies renovables a Catalunya i, en particular, sobre la fotovoltaica i l'eòlica. Al conjunt de l'Estat Espanyol i a altres països europeus tant la fotovoltaica com l'eòlica van començar a desenvolupar-se amb força a partir de l'any 2018, mentre que a Catalunya la seva implantació ha estat força més limitada fins al 2023, tot i que aquest mateix any es preveu una arribada massiva d'aquestes tecnologies al nostre país.

El projecte d'implantació d'una central fotovoltaica al municipi de Batea suposa un bon exemple per debatre sobre el seu impacte ambiental i social, així com el model de transició energètica. Per una banda, donats els objectius de descarbonització i balanç energètic zero (NetZero) que té la Generalitat de Catalunya fins al 2050 (seguint els Acords de París signats el 2015), el projecte és necessari, ja que es deixaran d'emetre 13,3 Tones de CO₂ a l'atmosfera cada any. Ja no hi ha cap debat obert respecte a aquesta qüestió: cal reduir les emissions de manera dràstica i urgent i una de les tecnologies que ens ho permet fer és la fotovoltaica.

Sí que hi ha debat, però, sobre quin és el model a seguir per dur a terme aquesta transició energètica i sobre la manera d'implantar els projectes físicament sobre el territori. Un dels principals riscos és sempre el mateix: que els grans beneficiats no siguin els habitants de la zona afectada, sinó els promotors i els inversors. En el cas de Batea, la vila, i la comarca, la Terra Alta, se'n veurà definitivament beneficiats en diferents sentits: en

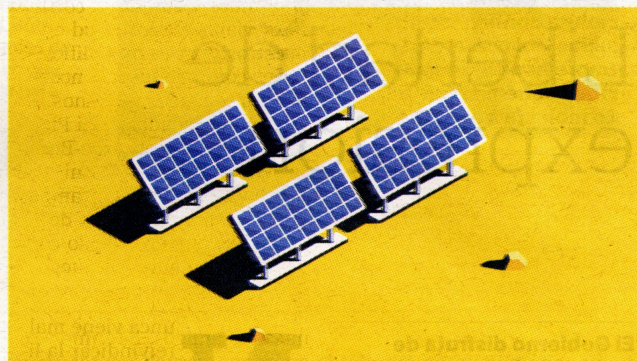

FOTO: GETTY IMAGES

l'àmbit econòmic i laboral, per exemple, els veïns de Batea i altres municipis afectats podran finançar fins al 20% del cost de la instal·lació, convertint-se així en copropietaris, alhora que es crearan nous llocs de treball associats a la construcció i manteniment de la planta; i en el camp educatiu, hi haurà una nova instal·lació renovable que podrà ser visitada per escoles i instituts locals, tot promovent la formació ambiental.

Però la nova instal·lació també pot comportar efectes no desitjats, que podrien ser ocasionats pel resultat d'una implantació deficient de les mesures de prevenció i control establertes al Pla de Vigilància Ambiental i de les preventives i correctives establertes a la Declaració d'Impacte Ambiental (DIA). Aquí és on les administracions han d'actuar i fer complir la llei, tot sancionant quan hi hagi una violació d'aquestes mesures. Encara més inconvenients poden ser els efectes d'una implantació massiva i descontrolada de projectes sobre el sòl de la Terra Alta. Caldrà, per tant, aclarir les al·legacions dels diferents col·lectius afectats,

com per exemple Unió de Pagesos, que ha posat sobre la taula diversos riscos com la pèrdua de sòl agrícola i els perjudicis als productors de vi o la possible davallada de turisme rural sostenible per la pèrdua de valor paisatgístic del territori.

Des del punt de vista de la independència energètica, les plantes fotovoltaïques instal·lades sobre sòl són infraestructures que nodreixen la xarxa, és a dir, li venen l'energia a una de les 5 distribuïdores autoritzades (a Catalunya, Endesa). Per tant, per si mateixa, la instal·lació fotovoltaica de Batea no promourà la independència energètica de la Terra Alta, ja que és Red Eléctrica Española l'entitat que gestiona tota la xarxa de distribució al conjunt de l'Estat Espanyol. La Terra Alta haurà de dotar-se d'altres tecnologies, com la geotèrmica o la biomassa, si vol anar en aquesta direcció. Queda un llarg camí encara per arribar a l'objectiu NetZero i la planta de Batea ens hi ajudarà, però caldrà fer-ho amb seny per no perjudicar altres sectors igualment necessaris per a la Terra Alta, per al seu desenvolupament sostenible.

JOAN PAU SINGER
Fundador i CEO de GMS
Internacional Group